

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุมงคล : ศึกษากรณีพระเครื่อง

กาญจนกร บุญกระท่อม¹, ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา²

^{1,2}สาขาวิชานิติศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email : s60123440035@ssru.ac.th¹, tanawat.pi@ssru.ac.th²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง เพื่อให้ได้แนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่องซึ่งสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ประชาชนส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนจากความศรัทธาเป็นการบริโภคนิยมจนกลายเป็นธุรกิจพุทธพาณิชย์ส่งผลให้มีการจัดสร้างพระเครื่องเพื่อออกจำหน่าย เนื่องด้วยการจัดสร้างพระเครื่องเป็นธุรกิจที่มีต้นทุนต่ำ แต่สามารถทำกำไรได้สูง จึงทำให้นักธุรกิจมีความสนใจลงทุนในธุรกิจการซื้อขายพระเครื่องเป็นจำนวนมากรวมทั้งยังมีการแสวงหารายได้โดยการทำพระปลอมเพื่อนำมาหลอกขายให้แก่ผู้ซื้อที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องพระเครื่อง ปัญหาดังกล่าวจึงไม่มีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุมเป็นการเฉพาะจึงส่งผลให้ในสังคมปัจจุบันมีข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่องเพิ่มมากขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดสร้างพระเครื่องเพื่อออกจำหน่ายเป็นจำนวนมากมีการซื้อขายพระเครื่องผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ และตามท้องตลาดทั่วไป เช่น มีการวางขายตามพื้นถนนในบริเวณตลาดนัด มีการก่อตั้งบริษัท สมาคม หรือเว็บไซต์ออนไลน์ เพื่อแสวงหารายได้จากการทำธุรกิจพุทธพาณิชย์ มีการทำพระปลอมเพื่อออกจำหน่าย

คำสำคัญ : วัตถุมงคล, พระเครื่อง, การซื้อขาย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

The Legal measures on sacred objects: Casestudy of the amulets

Kanjanakorn Boonkratoom¹, Tanawat Pisitchinda²

^{1,2} Faculty of Humanities and Social Sciences SuanSunandaRajabhat University

Email : s60123440035@ssru.ac.th¹, tanawat.pi@ssru.ac.th²

Abstract

The objective of this research paper is to study the legal problems regarding buying and selling of amulets in order to find ways to improve the laws on buying and selling amulets, which has changed dramatically in today's society. Most people have changed from faith to consumerism to become a Buddhist commercial business, resulting to create amulets for sale. Since building amulets is a low-cost business with high profits Therefore, businessmen are interested in investing into a large number of Buddha amulet trading business, including earning income by making fake amulets to trick and sell them to buyers who do not have expertise in amulets. The said problem does not have specific legal measures to control, resulting to increase disputes of amulet trading in the society today.

The research found that a lot of Buddha amulets are made for sale through. Online trading and traditional markets. Such as selling on the streets in the bazaar area, establishing a company, association or online website to earn income from Buddhist commercial business and sell fake amulets.

Keywords : sacred object, amulet, trading

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

บทนำ

สังคมไทยกับพระเครื่องถือว่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่เริ่มรับพระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย พระเครื่องเป็นสื่อสัญลักษณ์ของชาวไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา และพระเครื่องยังเป็นทั้งตัวแทนในการระลึกถึงพระพุทธเจ้าและพระธรรมคำสั่งสอน ด้วยความกลัวภัยต่าง ๆ ทำให้คนเราจำเป็นต้องหาและกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวพึ่งพาให้เกิดความปลอดภัย ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของตน ทำให้พระเครื่องเป็นที่นิยมของคนไทยมาตั้งแต่โบราณ (ณัฐวุฒิ แก้ววิมล, 2558:24)

เมื่อสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจึงส่งผลให้ศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อวัตถุมงคลได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนส่วนมากเปลี่ยนจากความศรัทธาเป็นการบริโภคนิยม จึงทำให้การจัดสร้างและการซื้อขายวัตถุมงคลในยุคปัจจุบันกลายมาเป็น “ธุรกิจพุทธพาณิชย์” ทำให้นักลงทุนหันมาสนใจลงทุนในธุรกิจการค้าวัตถุมงคลประเภทพระเครื่องมากขึ้น ด้วยว่ามีต้นทุนในการผลิตไม่สูง แต่มีกำไรในการจำหน่ายสูงคุ้มค่า อีกทั้งในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมาย เข้ามาควบคุมธุรกิจประเภทนี้ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมการจัดสร้างการควบคุมการซื้อขาย เช่น ด้านราคา หรือแม้กระทั่งการจัดเก็บภาษี นอกจากนี้ยังมีการประกอบธุรกิจซื้อขายพระเครื่องผ่านเว็บไซต์ การขายพระเครื่องปลอม การรับทำบัตรรับรองพระเครื่องเพื่อเพิ่มมูลค่าในการขายที่ไม่มีการควบคุม รับรองหรือคุ้มครองผู้ซื้อแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุให้กลไกทางธุรกิจชักนำให้กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนี้สามารถประกอบธุรกิจอย่างไม่มีขอบเขตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง
2. เพื่อให้ได้แนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายที่เกี่ยวกับพระเครื่อง

“พระเครื่อง” หมายถึง พระพุทธรูปองค์เล็ก ๆ ที่นับถือว่าเป็นเครื่องคุ้มครองป้องกันอันตรายนิยมใช้พกติดตัวหรือห้อยแขวนคอ (โชติ กัลยาณมิตร, 2518:529)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายพระเครื่อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีกฎหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องคือ เรื่องของการซื้อขาย เช่น เรื่องนิติกรรมสัญญาและกลฉ้อฉล โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการซื้อขายวัตถุมงคลดังนี้

นิติกรรมและสัญญา

นิติกรรมคือ การกระทำของบุคคลโดยชอบด้วยกฎหมายและมุ่งประสงค์จะให้เกิดผลในกฎหมายผูกพันกันในการ ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ (ศักดิ์ สนองชาติ, 2557:2)

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

สัญญาซื้อขาย คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ซื้อและผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 453

โดยทั่วไปแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การซื้อขายวัตถุมงคล ถือว่าเป็นการทำนิติกรรมที่สามารถกระทำได้ตามกฎหมายและไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดกับศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 138/2534 วินิจฉัยว่า การซื้อขายพระพุทธรูปอันเป็นสิ่งหามิขายย่อมสมบูรณ์ต่อเมื่อผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ และผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือสัญญาหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ

นอกจากนี้ยังรวมถึงกรณีการจัดสร้างวัตถุมงคลพระเครื่องด้วยและหากนำข้อเท็จจริงในการซื้อขายวัตถุมงคลมาเปรียบเทียบกับหลักการทั่วไปในเรื่องการของซื้อขายหรือนิติกรรมสัญญาแล้วคู่สัญญาจะต้องมีความสามารถตามกฎหมายและมีการแสดงเจตนาที่มีได้เกิดจากความสำคัญผิด หรือการแสดงเจตนาโดยถูกกลฉ้อฉลด้วย

การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิด อาจแบ่งได้ ดังนี้

การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็น “สาระสำคัญแห่งนิติกรรม” เป็นโมฆะ ซึ่งสาระสำคัญนั้น ได้แก่ ความสำคัญผิดในลักษณะของนิติกรรม ในตัวบุคคลซึ่งเป็นคู่กรณีแห่งนิติกรรม และความสำคัญผิดในทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุแห่งนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 156 (รติชัย รททอง, 2558:123-124)

การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดใน “คุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน” เป็นโมฆียะ ซึ่งตามปกตินั้นจะต้องถือว่าคุณสมบัตินั้นเป็นสาระสำคัญ ซึ่งหากมิได้มีความสำคัญผิดดังกล่าว การอันเป็นโมฆียะนั้นคงจะมีได้กระทำได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 157 (ก้องวิทย์ วัชรภรณ์, 2561:67-68)

นอกจากนี้การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิด ผู้แสดงเจตนาจะสำคัญผิดเองหรือมีผู้กระทำการกลฉ้อฉลหลอกลวงให้สำคัญผิดก็ได้ ดังนั้น ความสำคัญผิดจึงอาจเกิดจากกลฉ้อฉลได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 2808/2554)

การแสดงเจตนาโดยถูกกลฉ้อฉล

การแสดงเจตนาโดยถูกกลฉ้อฉล คือ การแสดงเจตนาโดยคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งใช้กลอุบายหลอกลวง ทำให้ผู้แสดงเจตนาสำคัญผิด ด้วยการกล่าวข้อความจริง หรือปกปิดข้อเท็จจริง รวมทั้งการนิ่งซึ่งควรต้องบอกให้แจ้งด้วย (อำพน เจริญชีวินทร์, 2545:24) และการถูกกลฉ้อฉลที่จะเป็นโมฆียะนั้นจะต้องถึงขนาดให้ผู้แสดงเจตนาเข้าทำนิติกรรมสัญญาด้วย ซึ่งถ้ามิได้มีกลฉ้อฉลดังกล่าว การอันเป็นโมฆียะนั้นคงจะมีได้กระทำได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา 159 (ศรินทร์ภรณ์ โสทธิพันธุ์, 2561:130-131)

การบอกล้างโมฆียะกรรม

นิติกรรมอันเป็นโมฆียะ คือ นิติกรรมที่มีผลสมบูรณ์บังคับกันได้ตามกฎหมายจนกว่าจะมีการบอกล้าง เนื่องจากเป็นนิติกรรมที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องในเรื่องความสามารถของผู้ทำนิติกรรม หรือเกิดจากการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือเกิดจากการแสดงเจตนาทำนิติกรรมเพราะถูกกลฉ้อฉลหรือถูกข่มขู่ หรือเกิดจากกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ว่านิติกรรมนั้นเป็นโมฆียะ เป็นต้น ซึ่งเมื่อมีการบอกล้างโมฆียะกรรมแล้ว ย่อมมีผลทำให้นิติกรรมนั้นเป็นโมฆะย้อนไปถึงเวลาเริ่มแรกทำนิติกรรมนั้น

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

สำหรับการบอกล้างโมฆียะกรรม เป็นการแสดงเจตนาทำลายนิติกรรมอันเป็นโมฆียะที่ยังมีผลสมบูรณ์อยู่นั้น ให้เป็นอันเสียเปล่าไป ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว โดยหากมีการบอกล้างแล้ว นิติกรรมอันเป็นโมฆียะนั้นย่อมเป็นอันสิ้นผลไป มีผลให้คู่กรณีต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิม แต่หากไม่ใช่สิทธิในการบอกล้างนิติกรรมอันเป็นโมฆียะดังกล่าว จนล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วนิติกรรมนั้นก็จะมีผลสมบูรณ์ตลอดไป ไม่อาจใช้สิทธิบอกล้างได้อีก (ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง, 2556:29)

ประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา เรื่องการคุ้มครองวัตถุอันเป็นที่เคารพในศาสนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 206 นั้นอาจกล่าวได้ว่าประมวลกฎหมายอาญาได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งที่กระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้นับถือศาสนาต่างๆ ไว้ด้วย ซึ่งการกระทำบางอย่างเช่น การนำเอาวัตถุมงคลมากองขายกันตามพื้นถนนก็น่าจะอยู่ในข่ายความผิดตามมาตรา 206 นี้ด้วย แต่เนื่องด้วยบทบัญญัติดังกล่าวนี้มีอัตราโทษค่อนข้างสูง ดังนั้นแนวทางปฏิบัติของศาลในการวินิจฉัยลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา นี้จึงถูกกำหนดไว้เฉพาะการกระทำที่มีลักษณะและพฤติการณ์ที่ค่อนข้างร้ายแรง จนกลายเป็นบรรทัดฐาน ในทางปฏิบัติว่าไม่มีการนำบทบัญญัตินี้มาใช้ในการควบคุมเรื่องที่มีลักษณะหรือพฤติการณ์เป็นเรื่องเล็กน้อย (สหรัฐ กิติ ศุภการ, 2562:329)

ดังนั้น จากแนวทางการวินิจฉัยของศาลฎีกาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าบทบัญญัติตามมาตรา 206 ไม่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาปฏิบัติไม่เหมาะสมกับวัตถุมงคล เช่น การตั้งวางจำหน่ายในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น ตามพื้น ตามถนน เป็นต้น ซึ่งหากต้องการควบคุมการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับวัตถุมงคลทางศาสนาก็ควรบัญญัติหรือกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะขึ้นมาควบคุมดูแลในกรณีดังกล่าว โดยเฉพาะ (ยิ่งเทพ จันทรังษี, 2538:30)

ความผิดฐานฉ้อโกงและหลอกลวงทางการค้าบทบัญญัติในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการค้าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 271 เมื่อพิจารณาแล้ว เป็นกฎหมายที่ตรงกับกรณีการหลอกลวงเพื่อการจำหน่ายวัตถุมงคลปลอมให้กับผู้บริโภคได้มากที่สุด ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรานี้จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่มุ่งเอาผิดกับผู้ขายที่หลอกลวงผู้อื่นให้หลงเชื่อ โดยกฎหมายมิได้จำกัดว่าของนั้นจะเป็นเครื่องอุปโภคหรือบริโภค ซึ่งการหลอกลวงดังกล่าวมานี้ อาจจะเป็นการกระทำด้วยวาจาหรือด้วยกิริยาการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นการหลอกลวง (ยิ่งเทพ จันทรังษี, 2538:31) เช่น มีการโฆษณาจำหน่ายพระเครื่องรุ่นหนึ่ง โดยโฆษณาว่าผ่านพิธีปลุกเสกจากพระเกจิอาจารย์ชื่อดังท่านหนึ่ง แต่ความจริงแล้วพระเครื่องดังกล่าวไม่ได้มีการปลุกเสกตามที่โฆษณาไว้ ดังนั้น จากการโฆษณาดังกล่าวเป็นผลทำให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจผิดในแหล่งที่มาของวัตถุมงคลได้ (หยุด แสงอุทัย, 2556:179)

สำหรับความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 ซึ่งเป็นการกระทำโดยการหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งและโดยผลของการหลอกลวงดังกล่าวผู้กระทำได้ไปซึ่งทรัพย์สินของผู้ถูกหลอกลวงไปโดยทุจริตซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวนี้ ให้หมายรวมถึง การทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อผิดไปจากความเป็นจริงโดยไม่จำกัดว่าจะแสดงออกโดยวิธีใด จะกระทำด้วยวาจา เอกสาร ด้วยกิริยาอื่นใด ย่อมถือเป็นการกระทำทั้งสิ้น (สหรัฐ กิติ ศุภการ, 2562:589)

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ส่วนมาตรา 343 เป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน โดยเป็นการหลอกลวงประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งเป็นบทลงโทษหนัก สำหรับในส่วนนี้จะพิจารณาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการหลอกลวงในการจำหน่ายวัตถุมงคลเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมายอาญาในส่วนนี้ไม่สามารถใช้บังคับได้ในหลายกรณี เนื่องจาก ข้อจำกัดในการพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิดในการหลอกลวงผู้เสียหายดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นอีกทั้งในการพิสูจน์เจตนาในการกระทำความผิดยังคงตกเป็นหน้าที่ของฝ่ายโจทก์หรือผู้เสียหายตามที่กฎหมายบัญญัติจึงทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุมงคลเป็นไปได้ยากสำหรับการนำฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ (ยิ่งเทพ จันทรังษี, 2538:37)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “เพื่อศึกษาสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง” และ “เพื่อให้ได้แนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง” โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่

1.1 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายวัตถุมงคลพระเครื่องอันได้แก่

1.1.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1.1.2 ประมวลกฎหมายอาญา

1.2 ตำราและหนังสือคำอธิบายทางกฎหมาย งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายวัตถุมงคลพระเครื่อง ข้อมูลที่เป็นเอกสารด้านคดีความ ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินคดีในการซื้อขายวัตถุมงคลพระเครื่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนได้แก่

1.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย

1.2 ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากตำราและหนังสือ

1.3 ส่วนที่เป็นงานวิจัยและบทความ

1.4 ส่วนที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกา

2. ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูล

2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย หาข้อสรุป

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

แหล่งเก็บข้อมูล

ตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ)มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สำนักหอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดเนติบัณฑิตยสภา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดสร้างพระเครื่องเพื่อออกจำหน่ายและมีการซื้อขายผ่านทางเว็บไซต์ออนไลน์ ตามแผงลอย พื้นถนน หรือตามท้องตลาดทั่วไปมีจำนวนมากขึ้น ทำให้ภาพพจน์ของพุทธศาสนาเกิดความเสื่อมเสีย ในขณะที่เดียวกันมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถใช้แก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทุกส่วนและในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาควบคุมดูแลเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีการก่อตั้งบริษัท สมาคม เพื่อแสวงหารายได้จากการทำธุรกิจพุทธพาณิชย์เพื่อเพิ่มมูลค่าในการซื้อขายพระเครื่องและมีการจัดสร้างพระเครื่องปลอมเพื่อหลอกลวงให้แก่ผู้ซื้อ โดยไม่มีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนและยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาตรวจสอบเป็นการเฉพาะ

อภิปรายผล

1) ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสร้างพระเครื่องหรือพิมพ์พระเครื่องเพื่อออกจำหน่ายเป็นปัญหาที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะทั้งยังไม่มีมาตรการ ระบุ ตัวบุคคลผู้มีสิทธิในการจัดสร้างวัตถุมงคลในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาควบคุมดูแลเป็นการเฉพาะ มีเพียงการควบคุมดูแลภายใต้หลักกฎหมายทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างและจำหน่ายวัตถุมงคลเป็นเรื่องๆไปเท่านั้น รวมทั้งยังไม่มีมาตรการใด ๆ เข้ามาควบคุมในเรื่องราคาวัตถุมงคลอีกด้วย

2) ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่องตามท้องตลาดทั่วไปตลอดจนผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายพระเครื่องตามท้องตลาด เช่น มีการวางขายตามพื้นถนนในตลาดนัด หรือการซื้อขายผ่านเว็บไซต์ออนไลน์การทำสัญญาซื้อขายนั้นก็เพียงสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ธรรมดาเท่านั้น โดยทั่วไปผู้ขายมักให้การรับประกันด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรว่าหากซื้อวัตถุมงคลที่ซื้อไปไม่ไช่ของแท้ ผู้ขายยินดีรับคืนวัตถุมงคลนั้น แล้วคืนเงินให้แก่ผู้ซื้อ แต่ในความเป็นจริงแล้วเป็นการยากที่ผู้ซื้อจะสามารถพิสูจน์ยืนยันกับผู้ขายได้ว่าวัตถุมงคลที่ตนเช่าบูชาไปนั้นเป็นของปลอม จะเห็นได้ว่า การใช้มาตรการในทางแพ่งเกี่ยวกับการซื้อขายวัตถุมงคลนั้นแทบจะไม่สามารถให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้เลย เนื่องจากยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงไม่ว่าจะเป็นเรื่องเจตนาของผู้ขาย

3) ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการก่อตั้ง บริษัท สมาคม หรือเว็บไซต์ออนไลน์ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายเข้ามาควบคุมตรวจสอบธุรกิจดังกล่าวเป็นการเฉพาะแต่อย่างใดว่ามีความรู้ความชำนาญในพระเครื่องจริงหรือไม่หรือเพียงแต่ประสงค์เอาแต่ผลกำไรโดยไม่คำนึงถึงผู้ซื้อ

4) ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการทำพระเครื่องปลอมเพื่อออกจำหน่ายหรือการขายพระเครื่องปลอมเมื่อผู้ซื้อสำคัญผิดในตัวทรัพย์สินอันเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม ไม่ว่าจะผู้ซื้อจะสำคัญผิดเอง หรือถูกกลฉ้อฉล ผู้ซื้อยังมีสิทธิในการบอกล้างสัญญาซื้อขายดังกล่าวได้ ส่วนบทลงโทษทางกฎหมายอาญา จะเห็นได้ว่า

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะมีความผิดฐานฉ้อโกง แต่การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับวัตถุมงคลพระเครื่องเป็นไปได้ยากสำหรับการนำฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านสังคม

ควรจัดให้มีมาตรการทางกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการซื้อขายวัตถุมงคลพระเครื่องรวมทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับการตรวจสอบบริษัท สมาคม หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ก่อตั้งหรือจัดทำขึ้นที่เกี่ยวกับวัตถุมงคลพระเครื่องด้วย และควรตั้งผู้เชี่ยวชาญในด้านพระเครื่องเข้ามาตรวจสอบการจัดสร้าง และการทำธุรกิจพุทธพาณิชย์เป็นการเฉพาะ

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

สำหรับปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการซื้อขายพระเครื่อง จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการศึกษาข้อมูลการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีจากเงินได้ในการนำวัตถุมงคลพระเครื่องออกให้เข้าบัญชีเป็นการเฉพาะต่อไปในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จนวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- ก้องวิทย์ วัชรภรณ์.(2561).กฎหมายแพ่งและพาณิชย์พร้อมสอบนิติกรรม-สัญญา-หนี้.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์กรุงสยาม พับลิชชิ่ง
- โชติ กัลยาณมิตร.(2518).พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปเกี่ยวเนื่อง.กรุงเทพฯ: การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย
- ณัฐภูมิ แก้ววิมล. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเช่าพระเครื่องออนไลน์ เว็บไซต์ G-pra. กรุงเทพมหานคร: เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง.(2556).กฎหมายแพ่งและพาณิชย์นิติกรรม สัญญา ตัวแทน นายหน้า คือบคั๋วและมรดก.กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- ยิ่งเทพ จันทรังษี.(2538).มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสร้าง การโฆษณาและการเก็บรักษาวัตถุมงคลในพุทธศาสนา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- รติชัย รถทอง.(2558).กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศนันท์ภรณ์ โสถพิพันธุ์.(2561).คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา.กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- ศักดิ์ สอนองชาติ.(2557).คำอธิบายโดยกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นิติกรรม สัญญา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

สหรัฐ กิติ ศุภการ.(2562).กฎหมายอาญาหลักและคำพิพากษา.กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
หยุด แสงอุทัย.(2556). กฎหมายอาญาภาค 2-3.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อำพน เจริญชีวินทร์.(2545).คู่มือการจัดทำนิติกรรม สัญญา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม